

Till socialdepartementet

Diarienummer 025/00416

Remissvar från Trelleborgs kommun gällande betänkandet "Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare" (SOU 2025:15)

1. Sammanfattning

Trelleborgs kommuns (nedan Trelleborg) inställning till betänkandet Stärka drivkrafter och möjligheter för biståndsbitagande:

Trelleborg tillstyrker förslagen;

- Begränsningsregel i riksnormen (för större hushåll),
- Begränsningar i möjligheten att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen,
- Socialstyrelsen med stöd av Försäkringskassan ska ta fram ett kunskapsstöd för handläggare (för att bryta långvarigt biståndstagande),
- Socialstyrelsen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska ges i uppdrag att ta fram ett gemensamt kunskapsstöd för att stödja biståndsmottagare som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom,
- Socialstyrelsen uppdras ta fram ett kunskapsstöd om nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom,
- Biståndssökande som är förhindrade att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom, ska lämna ett läkarintyg till socialnämnden om hindret överstiger sju dagar,
- Socialnämnden ska få begära att den som är förhindrad att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom ska delta i arbetslivsinriktad rehabilitering,
- Kommunen ska ges möjlighet att initiera samordnad individuell plan (SIP) med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om den enskildes ansökan om samordnad rehabilitering avslagits,
- Kunskap om samordnad individuell plan ska innefattas i ett kunskapsstöd
- Regeringen tillsätter en utredning som får i uppdrag att föreslå hur statistik om kommunala arbetsmarknadsinsatser kan samlas in,
- Socialstyrelsen uppdras ta fram informationsmaterial och löpande statistik,
- En moderniserad riksnorm,
- Arbetsförmedlingens uppgiftsskyldighet gentemot socialnämnden utökas.

TRELLEBORGS KOMMUN

Trelleborg avstyrker förslaget:

- Modell för ett bidragstak

Förslag som varken tillstyrks eller avstyrks, då utredningen i sig förtydligar att det saknas förutsättningar för kraven;

- Försörjningsstöd endast ska lämnas till kostnader för hyra av en bostad i andra hand om hyresvärd, bostadsrättsförening eller hyresnämnd har godkänt andrahandsupplåtelsen,
- Krav införs i socialtjänstlagen som innebär att ekonomiskt bistånd endast ska lämnas till personer som vistas lagligen i Sverige.

Vidare instämmer Trelleborg med att det finns behov av en översyn hur regelverket inom ekonomiskt bistånd harmoniserar med reguljära studier inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program.

Remissvar från Trelleborg gällande förslagen inom betänkandet stärka drivkrafter och möjligheter för biståndsbitagande

Angående förslag för ökade drivkrafter till arbete

1. Modell för ett bidragstak (alternativ 1)

Trelleborg avstyrker detta förslag.

Med argument som påtalas i utredningen utesluter utredningen detta förslag utifrån ett barnperspektiv då detta skulle bryta mot barnkonventionen.

Vidare bedömer utredningen att den administrativa bördan kommer att öka för kommunerna med detta förslag. Som tydliggörs i konsekvenskapitlet av utredningen visar forskning från Danmark att liknande insatser fick negativa konsekvenser som ökad brottslighet, både avseende välfärdsbrott och person- och egendomsbrott, försämrad integration och ökad segregation. Det kan också leda till lägre incitament för unga att läsa vidare och sämre studieresultat.

Trelleborg ser hellre att kommunerna ges verktyg för att få sökande av ekonomiskt bistånd till egenförsörjning. Det ekonomiska biståndet är viktigt för att inte få konsekvenser för satsningar inom andra delar av socialtjänsten.

TRELLEBORGS KOMMUN

2. Begränsningsregel i riksnormen (alternativ 2)

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

3. Begränsningar i möjligheten att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

Utredningen hänvisar till att förslaget inte innebär en förändring i sak då det saknas förutsättningar i socialtjänstlagen för att göra generella höjningar eller sänkningar av riksnormen.

Det finns möjligheter för kommuner att lämna stöd utöver försörjningsstödet, varför det är tveksamt om detta förslag fyller sin funktion.

Angående förslag för ökade möjligheter till arbete

4. Socialstyrelsen med stöd av Försäkringskassan ska ta fram ett kunskapsstöd för handläggare (för att bryta långvarigt biståndstagande),

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

5. Socialstyrelsen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska ges i uppdrag att ta fram ett gemensamt kunskapsstöd för att stödja biståndsmottagare som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom,

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

6. Socialstyrelsen uppdras ta fram ett kunskapsstöd om nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

Kommunen instämmer i att kunskapsstödet, som ligger i utredningens förslag, ska innehålla en beskrivning av varje aktörs ansvar och uppdrag enskilt och i samverkan.

7. Biståndssökande som är förhindrade att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom, ska lämna ett läkarintyg till socialnämnden om hindret överstiger sju dagar

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

Kommunen anser att det är viktigt och bra att nämnden får ta del av läkarintyg för att bedöma om arbetsmarknadsinsats för en individ är begränsad av sjukdom. Intyg som också kan användas som en bedömning för möjlighet för den sökande att komma in i en arbetslivsinriktad rehabilitering och för att individen får möjligheter att ta del av vårdinsatser.

Här krävs dock att läkare ges förutsättningar att säkerställa utförandet av läkarintyg med god kvalitet. Här blir det viktigt att vården ska kunna få ta del av den sökandes arbetsmarknadsplan för att veta vad bedömningen av arbetsförmågan ställs i relation till och inte riskera en inlåsningsseffekt genom att läkare i stället skriver fler sjukintyg. Detta leder även till en mer kvalitativ arbetslivsinriktad rehabilitering.

Läkarintyget är också en bra dokumentation som styrker individens hälsotillstånd vid den enskilda tidpunkten, vid till exempel en överklagan.

Något som är av stor betydelse för detta förslag är utredningens förslag att ge förutsättningar för digital överföring av läkarintygen från hälso- och sjukvården till kommunen. Detta för att inte riskera fördröjningar och ogrundade beslut på grund av försenad postgång och ökad administration för posthantering i samband med läkarintyg.

8. Socialnämnden ska få begära att den som är förhindrad att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom ska delta i arbetslivsinriktad rehabilitering

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

Den sökande kan då delta i till exempel kompetenshöjande verksamhet. Här blir det viktigt att tydliggöra vems ansvar det är att tillhandahålla dessa rehabiliterande insatser, och att individ med beviljat ekonomiskt bistånd får tillgång till rehabiliterande insatser. Här krävs en stärkt samverkan mellan kommun, region, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, som till exempel genom Samordningsförbunden. Att de olika myndigheterna kan samverka runt individen med samtidiga parallella insatser så att inte varje enskild myndighet ska behöva insatser och kompetenser som bäst ges av en annan myndighet/instans.

TRELLEBORGS KOMMUN

9. Kommunen ska ges möjlighet att initiera samordnad individuell plan (SIP) med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om den enskildes ansökan om samordnad rehabilitering avslagits,

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

SIP är bra och viktigt men också tidskrävande för samtliga parter. Det finns behov av att samverka enklare kring individer som har behov av stöd från flera myndigheter, och här kan förslaget med läkarintyg vara viktigt för rätten till vård och vid behov för rätten till sjukpenning.

10. Kunskap om samordnad individuell plan ska innefattas i ett kunskapsstöd

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

11. Regeringen tillsätter en utredning som får i uppdrag att föreslå hur statistik om kommunala arbetsmarknadsinsatser kan samlas in

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

Uppdraget bör samordnas med liknande uppdrag gällande insamling av statistik kring det föreslagna aktivitetskravet.

12. Socialstyrelsen uppdras ta fram informationsmaterial och löpande statistik,

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

Angående förslag till översyn av regelverket för ekonomiskt bistånd

13. En moderniserad riksnorm

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

Det är positivt att riksnormen förslås motsvara dagens konsumtionsmönster och att förslaget minskar behovet att göra individuella prövningar, vilket kan minska den administrativa tiden det tar att handlägga varje ansökan om ekonomiskt bistånd. Här är det dock viktigt att säkra upp vissa poster som till exempel posten för egenvård. Detta för att inte behöva pröva kostnader för receptfria läkemedel så som Alvedon och plåster för varje inköp. Vidare

TRELLEBORGS KOMMUN

behöver begrepp som bastandvård definieras.

14. Försörjningsstöd endast ska lämnas till kostnader för hyra av en bostad i andra hand om hyresvärd, bostadsrättsförening eller hyresnämnd har godkänt andrahandsupplåtelsen

Trelleborg varken tillstyrker eller avstyrker detta förslag,

då utredningen bedömer att det saknas förutsättningar för detta krav, då det hyresrättsliga regelverket inte innehåller något krav på godkännande.

15. Krav införs i socialtjänstlagen som innebär att ekonomiskt bistånd endast ska lämnas till personer som vistas lagligen i Sverige

Trelleborg varken tillstyrker eller avstyrker detta förslag,

då utredningen bedömer att förslaget inte bedöms att ha några betydande effekter i kommuner då rätten till ekonomiskt bistånd för personer som visats i Sverige utan tillstånd redan idag är begränsad.

Förslaget bedöms inte vara förenligt med barnkonventionen och inte heller med Sveriges åtaganden enligt ESK-konventionen, Europakonventionen eller fullt ut förenligt med Europarådets sociala stadga.

Angående förslag gällande förhållandet mellan stat och kommun

16. Arbetsförmedlingens uppgiftsskyldighet gentemot socialnämnden utökas

Trelleborg tillstyrker detta förslag.

Gällande ansvarsfördelningen mellan Arbetsförmedlingen och kommunen för långtidsarbetslösa lämnas inga tydliga förslag, mer än att Arbetsförmedlingen har en uppgiftsskyldighet gentemot nämnden. Kommunen behöver dock inte bara möjligheter till kontroll om den sökande står till arbetsmarknadens förfogande vid prövning utan behöver även planeringsförutsättningar. Detta för att tillsammans med Arbetsförmedlingen kunna matcha mot rätt insatser mot arbete eller studier. Att endast stödja sig på samtycke från individen för att kunna dela information i vägen mot självförsörjning är inte tillräcklig.

TRELLEBORGS KOMMUN

Utredningens bedömning att det ekonomiska biståndets grundläggande principer inte harmoniserar med deltagande i reguljära studier inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program.

Här instämmer Trelleborg med utredningens påpekande att det kan finnas behov av en översyn hur regelverket inom ekonomiskt bistånd harmoniserar med reguljära studier inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program.

För Trelleborgs kommun genom Arbetsmarknadsnämnden:

Nämndsordförande Kristoffer Lindstrii
Förvaltningschef Maida Engqvist